

ELŐFIZETÉSI ÁRAR:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Negyedévre	4 "
Helyben háshoz hordva:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Majelenik minden nap a hétfő és
Keddi utáni napok kivételével.Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 2.A szerkesztőség kéziratok visszaküldésére
vagy megőrsésére nem vállalkozik.Előfizetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes száma ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, január 29.

Teljes bizonytalanság.

(Dr. H. L.) Olyan nap virradt ránk, amelytől sokat vártak a periferiak. Azt, hogy elujságolja nekik, mit hozott a tegnapi a belpolitika régóta kinosan vajudó válságában. Mert valamilyen eredményt mindenki várt a tegnaptól. Ha nem pozitív, akkor negatív formában. Hiszen kisebb, nagyobb mértékben minden jóra való magyar ember született politikus. Még pedig meggyőződéses ellenzéki politikus. Ellenzéki azzal a rendszerrel szemben, a mely ilyen válságos helyzetbe jutatta hazánkat s amely még végső vonaglásában is ennyi bajt hoz a nemzetre.

Ilyetén körülmények közt csak természetes, hogy a periferiak izgatott kíváncsisággal várták a virradatot. És ime eljött. Eljött anélkül, hogy megmutatta volna, közel-e már az a valaha, amikor a magyarnak is megvirrad végre, hosszú, csillagtalan éjszakája után.

A tegnapi lefolyt vezérőbizottsági ülésről nem adtak ki semmi néven nevezendő értesítést. Így hát még nagyobb az izgalom, miután teljes a bizonytalanság. Döntő fordulatot várt mindenki a hélfőtől. Akár jó, akár rossz irányban. Első esetben, meghozta volna a békét, második esetben beláthatatlan messzeségű és hosszúságú időkre elvágta volna a kibontakozás fonálát.

Nem ez történt. Azaz ki tudja, mi történt. Senki sem tud semmit a vezérőbizottság tagjain kívül, akik szigorú titoktartást fogadtak, nehogy a sajtó révén fontos, főbenjáró kérdések dolgában történt állásfoglalásuk, talán nem is a legszerencsésebb, nem a leghivebb, nem a leghitelesebb formában előbb kerüljön a király elé — semmint arról Andrassy Bécsben személyesen jelentést tehetett volna.

A bizonytalanságban az izgatott kedélyeknek egyetlen csillapítószerük marad, a találgatás. Minő megállapodásra jutott hát a vezérőbizottság?

Jóra-e, rosszra-e, kérdezzük magunkban. S a felelet az, hogy rosszra aligha. Nem akarjuk ezzel azt mondani, hogy föltétlenül jóra, de okunk van hinni, hogy rosszra még kevésbé. Legalább is valami biztató középuton járhat. Mert, ha a tárgyalások fonala a korona és a nemzet többségét képviselő vezérőbizottság

között határozottan megszakadt volna, ez esetben mi értelme volna a ma délutánra tűzött folytatólagos tárgyalásnak. Aztán meg, ha a tárgyalásoktól semmi pozitívum nem várható, miért volna a gondos titoktartás. És miért az éber óvatosság, hogy a király a napirenden levő fontos kérdésekben egyenesen Andrassy szájából tudja meg a koalíció határozatát.

Igaz ugyan másfelől az is, hogy a király meghagyta Andrassy-nak, referáljon neki, ám, ha referádája negativumra volna kénytelen szorítkozni, akkor nem kellene félnie a sajtó indiszkrecziójától és elírásától. Hiszen a nemleges, tagadó eredmény, voltaképpen eredménytelenség. Az eredménytelenségnek pedig csak okai, előidézői lehetnek, tartalma azonban, a mit ki lehetne fecsegni, hogyan volna!

A bizonytalanság teljes, de mintha még sem volna aggasztó. Bécs üzenete ugyan csöppet sem fötemelő. Nem biztat, nem nyújt vigaszt, nem ad reménységet. Legalább abban a formában, amelyben Fejérváryék félhivatalosa közli, nem. A vezérőbizottság indiszkrecziója mégis gondolkodóba ejt. Ugy lehet, a mai délután ragyogó fényt gyújt a kinos homályba. Hátha mégis. Hátha talán. Megvirrad még valaha, nem lesz mindig éjszaka, a magyarnak . . .

A politikai válság.

A vezérőbizottság ülése.

Budapest, jan. 29. (Saját tud. táv.) A tegnapi vezérőbizottsági értekezlet a végsőkig fölszigázta az érdeklődést, de homályban hagyott mindent. Az értekezlet délután 5 órakor kezdődött. Esti egyenyed 8-kor volt vége. *Kossuth* elnökölt.

Andrassy előadta a király üzenetét. Beható tanácskozás folyt fölötté. A vita folytatását ma délután 5 órára halasztották.

Kossuth elnök fölszólitotta a bizottsági tagokat, tekintettel az ország komoly helyzetére — miután ez esetben a király az üzenetre adandó válaszlól a lapok útján *hamarabb* értesülne, semmint Andrassy referálhatna — tartsák erkölcsi kötelességüknek, hogy *a tárgyalás lefolyásáról semmit se hozzanak nyilvánosságra*. Egyben előre figyelmeztette az elnök az ország közönséget, hogy az értekezletről a lapokban esetleg

megjelenő tudósításokat *kombinációknak* tekintse.

Késő éji órán vett telefonjelentésünk ezeket közölte velünk a vezérőbizottság üléséről, amelyhez vezetőcikkünkben fűztünk kommentárt.

Hogy pedig mindjárt kombinációt is közölhessünk, megemlíthetjük a legszenzációsabbat, amely hír szerint a vezérőbizottság egyik tagjától származik, aki állítólag azt mondotta volna, hogy *a béke befejezett tény*. A vezérőbizottsági tag, mielőtt hirtel, kilép a bizottságból.

Lapzártakor

jelezte fővárosi tudósítónk telefonon, hogy ez a vezérőpolitikus valószínűleg *Ugron Gábor*. Ugyancsak lapzártakor a kedvező kombinációk egész özönét közölte velünk a telefon. Előljár közöttük, hogy a szombati félhivatalos jelentés nem fedti a tényeket. Rosszakaratu ferdités. A hangulat határozottan békés. *A koalíció elérkezettnek látja az időt a kormány átvételére!* Andrassy a királynak a válság megoldására ellenjavaslatokat terjeszt elő. Andrassy azonban ezeket az ellenjavaslatokat nem ultimátum szerűleg vette át a vezérőbizottságtól, hanem a szükséghez képest módosíthat rajta.

A békés kibontakozás már most tisztán a királyon mulik. Ha nem hajlandó többet engedni, mint eddig, akkor nem jó létre a béke. A vérmesreményű optimisták már kabinetlistát is közölnek,

Nem lehetetlen, hogy Andrassy nem vállalja a miniszterelnökséget. Széllt is emlegetik. A vezérőbizottság tagjai Bánffy kivételével a késő esti órákban a Nemzeti Kaszinóban tanácskoztak.

Látnivaló ezekből, hogy a kombinációk alaposan megsaporodtak. Ami fő, nagyon teteszetősek. Mi igaz belőlük, mi nem, eldönti a mai délután, vagy inkább az újabb bécsi audienzia. Addig továbbra is uralkodó bolygó a teljes bizonytalanság.

A modern abszolutizmus.

A N. Fr. Pr. tegnapi száma merész, emellett azonban kétségkívül érdekes fejtegetéseket fűz a vezérőbizottság üléséhez. Súlyos felelősség vár, írja a cikk, a magyar többségi pártok vezéreire. Ha abban biznak, hogy le fogják győzhetni az abszolutizmust, nem szabad feledniük, hogy a modern abszolutizmus nem olyan, mint Haynau és Bach korában volt. Manap tömegekkel dolgozik. A szociálisztikus és nemzetiségi szenvedélyeket keríti hatalmába a felső rétegek ellen. A korona abszolutizmusa a földbirtokos nemesség abszolutizmusával ve-

szíves tudomására adja nagyrabecsült vevőnek és a nagyérlemű közönségnek, hogy az őszi idényre a legújabb és legdivatosabb angol, skot és Honespon, valamint angol double mellénykülönlegességei megérkeztek, a mely raktár dús választékban a nagyérdemű közönség rendelkezésére áll. **Előnyös ruhaberlet-táblázattal** pedig a cég eddigi jó hírneve is kezkeskedik. — A m. t. vevőink és a t. közönség további pártfogását tisztelettel kéri

LEBOVITS és WEISZ angol divat férfiszabó cég

Lebovits és Weisz angol divat férfiszabó cég NAGYVÁRAD, Fő-utca, zárda-épület. — Városi és vidéki telefon sz. 151.

szi föl a küzdelmet. A koronára is végzetes jelentőségű a mostani vezérbizottsági tanácskozás.

Ha a királyi üzenetet elvetik, a képviselőház fölmozgatása azonnal bekövetkezik. Es ezzel a lépéssel a korona ismét azon az uton indulna meg, amelyen félszázad előtt oly végzetes következményekkel haladt. Ha a vezérek a magyar vezényszó miatt politikai és gazdasági züllésnek teszik ki az országot, a súlyos felelősség ezért is őket fogja terhelni a nemzet előtt.

Katonai tanácskozás a Burgban.

Bécsből jelentik: A Hofburgban tegnap a király elnöklésével katonai tanácskozás volt, melyen Ferencz Ferdinánd trónörökös, Frigyes kir. herceg, mint főcsapatfelügyelő, Beck báró tábornagy, Pitreich közös hadügyminiszter, Üxüll gróf főcsapatfelügyelő és Kropacek tüzérségi felügyelő vettek részt. A tanácskozás délelőtt 11-től délután 1 óráig tartott. Hir szerint jövő héten még egy katonai tanácskozás lesz a király elnöklésével.

A középiskolai reform.

A vallás és közoktatásügyi miniszteriumban tegnap délelőtt szakértekezlet volt az egységes jogosítású középiskola tervezetének tárgyában *Lukács* György vallás- és közoktatásügyi miniszter elnöklésével. Az értekezleten megjelentek: Beöthy Zsolt egyetemi nyilv. rend. tanár, Bokor József egyetemi magántanár, Boncz Ödön miniszteri tanácsos, Cherven Flóris főgimnáziumi igazgató, Dóczi Imre tiszántúli ev. ref. egyházkerületi gimnáziumi felügyelő, báró Eötvös Lóránt egyetemi nyilvános rendes tanár. Erdődi Béla Budapest fő- és székvárosi tankerületi főigazgató, Fehér Ipoly pannonhalmi főpát, Fináczy Ernő egyetemi tanár, Heinrich Gusztáv a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára, János Béla főreáliskolai tanár, König Gyula nyugalmazott műegyetemi tanár, Maywald József főgimnáziumi tanár, Molnár Viktor államtitkár, Rombauer Emil főreáliskolai igazgató, Spitzkó Lajos budapestvidéki tanker. kir. főigazgató, Szász Károly osztálytanácsos, Waldapfel Károly az országos Középiskolai Tanár-egyesületi Közlöny szerkesztője. Az értekezletet Lukács György vallás- és közoktatásügyi miniszter nyitotta meg s többek közt ezt mondta:

— Addig, míg a dolgok természetes fejlődése a probléma megoldását megérleli, előkészületül kettőt lehet tenni. Az egyik: a gimnázium és reáliskola tanterveinek lehető közlebbhozatala egymáshoz, vagyis a kétféle középiskola tanulmányi anyagában levő különbségeknek lehető elenyésztetése. A másik: az egységes jogosítás, amely azt jelenti, hogy a különféle középiskolák végeredményben azokat a jogosításokat adják. E rendszer leegyszerűsített alakja az volna, ha a kétféle középiskola érintetlenül hagyásával kimondatnék, hogy a reáliskola ép úgy, mint a gimnázium, mindenre jogosít. De mindenképpen helyesebbnek látszik oly középiskolai rendszer megalkotása, mely a tananyag ama részeit, melyeknek multhatatlanul szükséges voltában a számbavehető nézetek tulnyomó többsége megegyezik, kivétel nélkül mindenre nézve kötelezővé teszi; ellenben ama részek tanítását és tanulását, melyek még nagy mértékben diszkutábilisak az egyéni hajlamokra, a helyi viszonyokra, az iskolafenntartók anyagi helyzetére, a körülményekre bizza. Az ország összes középiskoláiban tehát be volna rendezve teljesen egyenlő törzstanítás s ezenkívül és mellette, intézetenként váltakozva volnának oly tantolyamok (melléktanítás), melyek a szabad választás szerint jelentkezőket szintén köteleznék, de sem érettségi vizsgálat tárgyai nem volnának, sem a jogosításra befolyást nem gyakorolnának. Ez az egységes

jogosítású középiskola az, melynek gyors megvalósítása szemem előtt lebeg. Erről kívánnék eszmét cserélni a meghívásomra megjelent kiváló szakférfiakkal.

A Kath. Kör közgyűlése.

Atlépve a tíz éves lét határát mindjárt a szorgos munkálkodás jegyében kezdte meg a Nagyváradai Katolikus Kör az újabb decenniumot. Vasárnap délelőtt tisztújító közgyűlést lést, utána pedig választmányi gyűlést tartott a kör.

A tisztikar maradt a régi, csupán az elhunyt egyházi alelnök b. e. *Dencs* János helyére került új ember, dr. *Vucskics* Gyula plebános személyében. Örömmel üdvözljük a kör újonnan megválasztott tisztikarát és a katolikus társadalmi élet ébrentartása e társadalomnak összetartása érdekében kifejtendő működésükhöz a legszebb sikert kívánjuk.

A katolikus kör gyűléséről a következő tudósításunk szól:

Délelőtt tizenegy órára a kör nagy terme megtelt tagokkal.

Jelenvoltak: *Palotay* László pápai praelátus, egyházi elnök, *Dus* László világi alelnök, *Fetser* Antal, *Grócz* Béla, dr. *Karácsonyi* János, dr. *Hoványi* Gyula, *Géczy* Lajos, *Böszörményi* Géza, *Novotny* S. Alfonz, dr. *Schweiger* Ede, dr. *Vucskics* Gyula, *Pekanovits* Imre, *Stark* Gyula, *Tóth* Márton, *Lévay* Zsigmond, *Jánosházy* János, *Beleznay* Antal, dr. *Krüger* Aladár, *Láng* József, dr. *Imrik* Gusztáv, *Mellau* István, *Kelemen* Kálmán, *Szabó* Ferencz, id. *Jelinek* Ferencz, *Géczy* Géza, *Csobánczy* Lajos, *Peszky* Ferencz, *Novák* János, *Széles* Elek, *Lukács* István, *Országh* Antal, *Számborovszky* Rezső, *Oó* Mihály, *Paksy* Gusztáv, *Voszka* Ferencz, *Rigli* József stb.

Palotay László egyházi elnök üdvözlöve a megjelenteket, megnyitja a közgyűlést, és miután mindenekelőtt a választások ejtetnek meg, felkéri *Pekanovits* Imrét a korelnöki tisztviselésére.

Pekanovits Imre korelnöksége mellett a tisztikart a következőképp alakította meg a közgyűlés egyhangulag, lelkes éljenzéssel:

Világi elnökül nagy lelkesedéssel báró *Gerliczy* Ferenczet választották meg, egyházi elnökül pedig *Palotay* László pápai praelátust, egyházi alelnökül dr. *Vucskics* Gyulát, világi alelnökül *Dus* Lászlót, titkáruul dr. *Imrik* Gusztávot.

A választmány tagjai lettek:

Andriská Károly, *Balázsovics* Jenő, *Beczkay* Lajos, *Beleznay* Antal, *Csatháry* József, *Csobánczy* Lajos, *Erős* Rezső, *Fetser* Antal, *Frankó* Endre, *Gábrily* Lajos, *Gálbory* Sámuel, *Géczy* Lajos, *Grócz* Béla, dr. *Hoványi* Géza (uj), dr. *Hoványi* Gyula, id. *Jelinek* Ferencz, *Just* Károly, *Kádár* János, dr. *Karácsonyi* János, *Kárger* Sándor, dr. *Krüger* Aladár (uj), *Kugler* Albert, *Láng* József (uj), *Lévay* Zsigmond (uj), *Milibák* József, dr. *Némethy* Gyula, *Novák* János, *Novotny* S. Alfonz, *Nozáky* Rudolf, *Papp* Imre, *Pekanovits* Imre, *Román* József, dr. *Schweiger* Ede, *Szilágyi* Dózsa (uj), *Tóth* Márton, dr. *Wimmer* I. Julián (uj).

A választások megejtése után *Dus* László világi elnök vette át az ülés vezetését. Dr. *Imrik* Gusztáv, a kör agilis, kitűnő titkára olvasta fel az 1905-ik évről szóló jelentését, mely teljes egészében a következő:

Tisztelt közgyűlés!

Minthogy kath. egyesületi életünk nevezetesebb eseményeinek felsorolásával a minap megtartott ünnepélyes közgyűlés alkalmával a kör m. t. tagjainak türelmét ugyancsak igénybe vettem, s minthogy továbbá ezen események között a tavalyiak is nagyobb részt helyet foglalnak, ezért a tek. közgyűlés előtt mult évi életünket rövid vonásokban tárjuk föl, hogy az alapszabályok 21. § a értelmében a tárgysorozatnak eleget tegyünk.

A kat. liceumi előadások keretében igyekeztünk az elmúlt évben is feladatunkat megoldani. Az előadások 4 ik sorozatában, két ünnepély, két matiné, két estély és két böjti felolvasás szerepelt. Ezekhez sorakozik a június 27-én rendezett Szt.-László ünnepély, s november hóban gróf *Vay* Péter estélye. Szent László napján a Püspök-fürdőben sikerült nyári táncestélyt is rendeztünk.

A kath. liceumi előadásoknak vonzó hatását ismerjük. Ezeknek tulajdonítjuk, hogy tagjaink száma, — dacára az elhalálozások s elköltözések okozta hullámnak — nem csökken.

Igy 1905 ben 23 új taggal szaporodtunk, sőt három alapító tagot is nyertünk, így: *Széchenyi* Jenő és dr. *Karsch* Lollion kanonokok, valamint *Szilágyi* Dózsa prem. r. főgimnáziumi tanár egyenkint 200 koronával léptek be egyesületünk alapítói közé.

Szomorú kötelességet teljesítünk m. t. közgyűlés, midőn 1905. évi életünk gyászrovatával foglalkozunk. A Gondviselés szokatlan — az elmúlt éveknél nagyobb arányban szólította magához egyesületünk tagjait. Alig egy hónapja temettük el egyházi alelnökünket: *Dencs* János kanonokot, aki egyesületünk szervezésénél a nagy munkában osztályosunk volt, s amíg egészsége engedte közöttünk volt mindig.

Február 3-ikán egy buzgó tisztviselőnk vesztettünk el, ki körünk megalapítása óta kiváló pontossággal és rendszeretettel vezette pénzügyeinket: *Bereczky* Gézát. Alig pár héttel előbb megengedte a Gondviselés, hogy hitvesével s szép családjával aranymenyegzőjüknek örvendjenek. Örömeiket csak fokozta, hogy az oltárnál az Ur Jézusnak ugyanazon kedvelt szolgálója áldotta meg öregségükben, mint aki előtt szt. házasságra léptek, t. i. a mi szeretett egyh. elnökünk, az igazgató választmány világi alelnökünk vezetésével üdvözölte a kedves öreg mátkapárt.

Az aggastyán honvéd azonban nem sokáig élte túl a megért lelki örömet. Pár héttel később már az özvegyet vigasztalta választmányunk jegyzőkönyvi részvételében. Öreg pénztárosunk, a mi szeretett Géza bácsink elköltözött; adjon lelkének a Mindenható boldogságot!

Ugyancsak a mult évben hunyt el *Nogely* István kanonok, a kath. pedagogia és irodalom nagymunkása és méltó társa a tanításban: *Ember* György. *Glodiák* Agoston, *Rozsly* Géza, *Schmidt* Gyula és *Zivuska* József valamennyien az elmúlt évben költöztek jobb hazába. Adjon nekik Teremtőjük boldog feltámadást!

A pénztárnoki állás betöltése sürgős lévén, már február 8-án tartott vál. ülésünkön az alapszabályok 14. és 17. §-ához képest egyhangulag *Kelemen* Kálmán tagtársunkat választottuk meg pénztárnokká. Buzgalmáról agilitásáról már ismertük régebben; több ízben buzgólkodott azelőtt is egyesületünk érdekében. Új megbízatásában, illetve tisztében a reá ruházott feladatot eddig is fényesen oldotta meg, amit legjobban bizonyít mult évi számadásunk s a beterjesztett reális költségeloirányzat.

Egyesületünk másik érdemes tisztviselője körünk háznagya: *Stark* Gyula ez évben ünnepelte tanítói működésének 40 éves jubileumát. A nagy ünnepen, melyet városunk társadalmi rendezett számára, testületileg részt vett körünk is. Üdvözöltük derék tisztviselőnkben a kath. pedagogia régi harcosát, kinek a Mindenható ily ritka jubileumot juttatott. Adjon neki továbbra is még sokáig friss munkaerőt a kath. társadalom javára.

Bár egyesületi könyvtárunk b. e. *Schifner* kanonok hagyatékából 59 kötet s 7 füzetrel gyarapodott; megnevezni nem akaró tagtársunk 16 kötet kiváló értékes munkát ajándékozott, ezeken felül pedig rendes évi beszerzésünk is számításba veendő; mégis szükségesnek tartjuk könyvtárunknak nagyobb arányú gyarapítását. Ezért költségvetésünkbe a könyvtár céljaira 500 koronát illesztettünk, hogy tagjaink méltányos igényeit e tekintetben is kielégíthessük. Titkár felolvasta a számvizsgálók jóvá-

hagyó jelentését a megvizsgált 1905. évi számadás tárgyában.

A számadásokból kitűnik, hogy a kör múlt évi bevétele volt 4610 korona 69 fillér, a kiadás pedig 3357 korona 33 fillér, tehát a maradvány volt 1253 korona 36 fillér. A számvizsgálók jelentése alapján Kelemen Kálmán a kör buzgó pénztárosának a felmentvényt megadták.

Majd a költségelőirányzatot állapította meg a közgyűlés 1906-ra és pedig bevételül előirányoztak 6933 korona 35 fillért, kiadásul pedig 6830 koronát.

Számvizsgálókat a jövő évre kiküldettek id. Gálbory Sámuel és Kugler Albert, a jelen közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére pedig elnök Tóth Mártont és dr. Schweiger Edét kérte fel.

Ezzel a közgyűlés napirendje ki volt merítve.

Dr. Vucskics Gyula az új egyházi alelnök szólt fel és megköszönve a személye és működése iránt megnyilvánult bizalmat, igérte, hogy a reá ruházott díszes tisztséget legjobb tudása és akarata szerint fogja viselni.

Palotay László egyházi elnök zárszavai után a közgyűlés véget ért.

Közgyűlés után a választmány tartott gyűlést, melyen Dus László elnökölt.

Mindenekelőtt a tiszti kart egészítette ki hatásköréhez képest a következőkben:

Az irodalmi és művészeti osztály elnökévé megválasztott dr. Hoványi Gyula, ügyészszé: Böszörményi Géza, háznagygyá: Stark Gyula, pénztárnokká: Kelemen Kálmán, könyvtárnokká: Seitz Benő, vigalmi bizottsági elnökké: Péterffy Elemér.

Elhatározta a választmány, hogy a kör könyvtárát rendeztetni és gyarapítani fogja. Dr. Karácsonyi Jánost felkérte, hogy az ő elnöke alatt álló bizottsággal melynek tagjait ő kérte fel, a választmány e határozatát vigye keresztül.

Ezután határozatba ment, hogy felkérjük a püspök ur ő Excellenciáját, hogy a kör helyiségeül is szolgáló épület falába a már beállított táblába véssesse bele a kör czimerét. Végtül új tagul felvételre Zboray Gyula.

Radu püspök estélye.

Társaságokban gyakran szó esett arról, hogy Nagyvárad városi társadalmi nem ismeri magamagát. Nem igen nyílik alkalom arra, hogy találkozzanak, megismerkedjenek. Az élet ezer gondja közepette szétforgácsolódnak az emberek törekvései, gondolatai, és elhaladunk egymás mellett közömbösen, egymással alig gondolva.

Mig a társaság beszélt, addig dr. Radu Demeter püspök cselekedett.

Finom érzékkel, a művelt úri ember tapintatával s a székvárosa ügyeiért meleg szível érdeklődő főpap nemes gondolkodásával találta meg Radu püspök azt a módot, a hogyan a nagyváradi társadalmat egyesíteni lehet. Ő maga állott e társadalom élére. Magyaros vendégszeretettel, úri fényvel és eleganciával kezdte meg ezt a tevékenységet, mikor vasárnap este első estélyét tartotta meg saját palotájában.

Tündérországgá varázsolódott a Szent László-téri püspöki palota. Messze kiragyogott az éjszakába a villamos csillárok pazar fénye. De mig kívülről az estélynek csak fénye látszott, belül a szemet kápráztatta a ragyogás, a felvonuló vendégsereg pompás, színes képe, addig bent a szívet egyszerre megkapta a házigazda lekötő szívesége, mindenre kiterjedő figyelmessége.

A francia abbék nagyvilági előkelősége vonult be a Szent László-téri palotába, egyesülve magyaros vendégszeretettel és szíveséggel.

Nagyvárad társadalmi egyszerre otthonát találta fel Radu püspök palotájában.

Fél kilenczről kezdve fogat fogat ért a palota előtt. Az érkező vendégeket diszbe öl-

tözött szolgálk vezették a ruhatárba s onnan szalutáló inasok közt vonultak a terembe. A tündéri fényben uszó teremben maga a püspök fogadta vendégeit. Egyenkint néhány lekötő szíves szóval fogadott mindenkit, aztán bemutatta őket rokonainak, nővéreinek Teusán Jakabné sz. Radu Teodorának, nagynénjének s két unokatestvéreinek, Major Alma férj. dr. Pop Izidornának és Major Szipóniának. Ez a családias, megkapóan szívélyes fogadtatás egyszerre megtörte a jeget. A püspök bájos rokonaival váltott néhány szó után a vendég otthoniasan érezte magát. Félóra alatt a nagyterem már kedélyesen társalgó csoportokkal volt telve; jobbról a hölgyek, balról az urak. És az érkezők sora még mindig nem ért véget. Frakk, talár, atilla és diszkabát előtt táruáltak fel a szárnyas ajtó; könnyű estélyi öltözékben fiatal leányok, nehéz selyemruhában asszonyok érkeztek. A társaság egyre szívesebb és elevebb lett; a melléktermekbe is vonultak.

Tíz órakor feltáruáltak az ebédlő ajtai s a társaság hideg buffethoz vonult. A hatalmas terem egész hosszában hideg sülték, halak st. alatt roskadt egy óriási asztal, vele átellenben sör, bort és pezsgőt szolgáltak fel. A további három teremben cukrász-sütemények, gyümölcs partait volt. A vendégsereg szétszórt az asztalok körül s tányérsörgés, pezsgős poharak koczanása közt vált a társalgás egyre élénkebbé, fesztelenebbé. Szellemes bon-mot-k patogtak, az emberek közül felolvadt a sok társadalmi álláskülönbség jege, egy családnak éreztük magunkat mindnyájan.

És ennek a kedélyes, előkelően kedélyes úri társaságnak lelke, központja maga a püspök volt. Hol egyik, hol másik csoporttal társalgott, vidáman, fesztellenül. Érezni, látni lehetett, mily jól esik neki is az, hogy vendégei annyira jól találják magukat.

Rokonaival együtt minden vendégét valóssággal elragadta előkelő udvariasságával, szíveséggel, ötletes társalgásával. Mesteri kézzel hozta össze az egymásra nézve idegen urakat s vezette az egész társalgást meghitt, kedélyes mederben, mindenkor az előkelő színvonalon. A házigazdának kitűnő »szárnysegédei« is voltak: udvari papjai egymással vetekeztek a figyelmességben, a vendégek szórakoztatásában.

Éjtél után késő óráig együtt maradt a társaság, mindvégig a legjobb hangulatban. Az estély valóssággal eseményszámba megy Nagyvárad társadalmi életében. Emléke kitörölhetetlen lesz mindazok szívében, akik ott voltak, jótékony hatását érezni fogjuk mindannyian.

A jelen voltak névsorát a következőkben adjuk:

Urasszonyok: Dr. Miskolczi Ferenczné, Keszthelyi Zoltánné, dr. Wallner Ödönné, Des Echerolles Kruspér Gilbertné, Bordé Ferenczné, Dus Lászlóné, Kőszeghy Józsefné, dr. Baróthy Akosné, dr. Berkovits Miklósné, Gerő Árminné, dr. Bozóky Alajosné, dr. Hoványi Gézánné, dr. Konrad Márkné, dr. Lázár Aurélné, dr. Kiss Döméné, Nesztor Józsefné, Moes Károlyné, dr. Papp Coriolánné, Osterlamm Árminné, Nadányi Jenőné, Nagy Mártonné, Vulcan Józsefné, ifj. Moskovits Mórné, dr. Moskovits Miklósné, dr. Moskovits Józsefné, Moskovits Miksáné, dr. Molnár Imréné, Miskolczi Barnáné, Pekánovits Imréné, Rádl Ödönné, ifj. Rimanóczy Kálmánné, Belányi Imréné, Varró Domokosné, Erőss Rezsőné, Vasady Lajosné, dr. Fráter Imréné, Cziffra Gerőné, Rutter Emilné, Papp Eleméné, Papp Miklósné, Medvigy Mihályné, dr. Plopu Györgyné, dr. Sereghy Mihályné, Barry Józsefné, Kepes Miklósné, Fassie Pálné, Schwartz Ferenczné, dr. Gyémánt Jenőné, Pallay Lajosné, dr. Máthé Györgyné, Nizsalovszky Endréné, Sável Kálmánné, dr. Virágh Béláné, Markovits Antalné, Tolnay Miklósné, özv. Schwartz Abrahámné, özv. des Echerolles Kruspér Sándorné, Mezey Vilma, dr. Perczel Adolfné, Gentz Jánosné, Popescu Péterné, Butyka Lajosné, dr. Hetco Valérné, Csanády Arthurné, Cankl Rudolfné, Aust Albrechtné, báró Karg Jánosné, Vucic Bazilné, Burrián Lajosné, Edelmann Lipótné, Horváth Lajosné, báró Durnlesz Gyuláné, Szokoll Józsefné, Békéssy Józsefné, Lukács Gézánné, Szentkirályi Ferenczné, Kubinyi Györgyné, Major Miklósné, Dieterich Rudolfné, Potocnikné, Gera Sándorné, dr. Muresan Györgyné, tamásfalvi Thury

Ignáczné, özv. Major Jánosné és leánya Sydonia kisasszony, Fényes Akosné, Hoffmann Henrikné, Rednik Gáborné, Teusán Jakabné szül. Radu Todorica, dr. Papp Izidorné, dr. Popp C. Istvánné, Kretz Ambrusné.

Leányok: Miskolczi Agnes, Gerő Irma, Miskolczi nővérek, Wertheimstein Rózsika, Nadányi Boriska, Loránd Mártha, Molnár Ilonka, Pekánovits Margit, Zigre Lukréczia, Cziffra Helén és Hajnalka, Plopu Luczia, Fassie Zseni, Erdélyi Kornél, Major Mara, Lukács Lenke, Muresán Lukréczia, Gera Ilonka, Kretz Margit.

Urak: Dr. Hoszu Vazul püspök Lugos, dr. Beöthy László, dr. Miskolczi Ferencz, Csanády Arthur altábornagy, Keszthelyi Zoltán, dr. Radu Jakab, Walner Ödön, Des Echerolles Kruspér Gilbert, Rimler Károly, Bordé Ferencz, Dus László, Kőszeghy József, dr. Baróthy Ákos, dr. Berkovits Miklós, Gerő Ármín, dr. Bozóky Alajos, Hlatky Endre, dr. Hoványi Gyula, dr. Hoványi Géza, dr. Konrad Márk, dr. Lázár Aurél, dr. Kiss Dóme, Moes Károly, dr. Papp Coriolan, Osterlamm Ármín, lovag Wertheimstein Alfréd, Nadányi Jenő, Nagy Márton, Vulcan József, ifj. Moskovits Mór, dr. Moskovits Miklós, Moskovits József, dr. Moskovits Miksa, dr. Molnár Imre, Miskolczi Barna, Szunyogh Albert, Pekánovits Imre, Rádl Ödön, ifj. Rimanóczy Kálmán, Belányi Imre, Varró Domokos, Zgre Miklós, Erőss Rezső, Vasady Lajos, dr. Fráter Imre, Stauber József, Rutter Emil, Papp Elemér, bordsjenői Papp Miklós, Medvigy Mihály, dr. Plopu György, dr. Sereghy Mihály, Barry József, Kepes Miklós, Fassie Pál, Schwartz Ferencz, dr. Gyémánt Jenő, Pallay Lajos, dr. Máthé György, Nizsalovszky Endre, Sável Kálmán, dr. Márkus László, dr. Virágh Béla, Markovits Antal, Tolnay Miklós, Mezey Mihály, dr. Várady Zsigmond, Román József, dr. Krüger Aladár, dr. Wimmer Julián, dr. Popovits Miklós, Perczel Adolf, Papp János, dr. Laurán Ágoston, Széchenyi Jenő, Fetser Antal, Novotny S. Alfonz, Károly Irén, Máyer Antal, Sarkady Tihamér, Nyes Mózes, Gentz János, Ditz Mihály, Popescu Péter, dr. Mikulás György, Mangra Vazul, dr. Papp Romolus, dr. Medvigy Gábor, Des Echerolles Kruspér Sándor, dr. Fodor Viktor, Butyka Lajos, dr. Miskolczi Pál, Des Echerolles Kruspér István, dr. Hetco Valér, dr. Berkovits Ferencz, Cankl Rudolf, Aust Albrecht, báró Karg János, Viwonet Oszkár, Vucic Bazil, Scharitzer György, Fischer Oszkár, Burrián Lajos, Edelmann Lipót, Horváth Lajos, báró Schwaben Durniesz Gyula, Sokoll József, Békéssy József, Lukács Géza, Philippovits József, Szentkirályi Ferencz, Kolák János őrnagy, Kubinyi György, Major Miklós, Kozáry Gyula, Dietrich Rudolf, Potocnik százados, Gera Sándor, dr. Muresán György, tamásfalvi Thury Ignác, Fényes Ákos, Hoffmann Henrik, Rednik Gábor, Szöllőssy Ferencz, dr. Comsea János, Lengyel Géza, dr. Halász Lajos, Bérezi Imre, dr. Fodor Sándor, dr. Fodor Viktor, Teusán Jakab, dr. Popp Izidor, dr. Popp C. István, Kretz Ambrus, Tóbiás Miklós, Pascuti Traján, Winkler Lajos, Dumbráva Vazul, Szentiványi Tibor, Bulk Kornél, Darabant György, Nutz Sándor.

NAPROL-NAPRA.

A fajszeretet.

Van egy kétsoros glossza, amely a mélyentisztelt zsidóságról szól és azzal végződik, hogy: *nem a vallás, hanem csak a faj.* Hát tény, hogy a keresztény államszervezetekre és társadalmi berendezkedésekre érdemes felebarátainknak ez a páratlanul szívós faji összetartása a legveszedelmesebb. Ebben rejlik az ő destruktív erejük, amely világszerte érezteti káros hatását. A szabadkőmivesség köntösében alásta Franciaország vagyoni és morális jólétét. Es, mondjuk, ki magyarán, úgy, ahogy van — megsemmisüléssel fenyegeti a keresztény Magyarországot, ha össze nem fog, harciba nem száll ellene a modern politikai küzdelem és dasági élet megengedett fegyvereivel.

A napi események temérdek példáját állítják elénk ennek a szinte hihetetlenül kifej-

lődött faji együttérzésnek. Kicsiben és nagyban, jelentéktelen dolgoknál és fölfujt, világraszóló szenczáczióknál egyformán láthatjuk. Lapozunk vissza a magyar história könyvében csak egy negyedszázadnyira. Vagy kérdezzünk meg tapasztalt, idősebb embereket, milyen volt a zsidóság közéleti sulya Magyarországon husz-huszonöt esztendővel ezelőtt. Hogy milyen, hogy milyen nagy ma, azt magunk is látjuk. Es vajjon mi juttatta őket ennyire előre, ha nem a faji együttmunkálkodás!

Es vajjon, ma boldogabb-e a magyar nemzet, vagy régebben volt az?

Hol volt abban a régi időben a népnuzás, a kivándorlás, a földéhség, a téglaszinlobogó? Bizony mindezt a liberális rendszerre teremtette meg, amely bizonyos körök kortes-érdemeit oly bőven honorálta, suskusaik előtt szemet hunyt, protezsálta őket és hatalmat adott a kezükbe.

Ha mi szent Péter trónjához zárandokolunk, ultramontánok vagyunk. Ha mi péterfillért gyűjtünk a katolikus egyház czéljaira, rómaiak vagyunk s eláruljuk a hazát. Ha egy-egy szerzetesrendet Róma meglátogat, idegen beavatkozásról lármáz a zsidó sajtó. De, ha Kisenevben elpáholnak egy-két zsidót — lehet, hogy adott körülmények közt talán ártatlanul is — ennek Magyarországon rögtön rettenetes visszhangot kell keltenie. Ugyan miért? Mi közünk például nekünk ahhoz a hasznavehetetlen tömeghez, a melyet Románia kivet magából?

Mi keresni valója van annak a kazárinvázióknak nálunk, amelyet a kancsuka a fehér czár birodalmából kivert? Csodálatos valami, a fajszeretet nem tesz különbséget érdemes, vagy érdemtelen között, csak azt nézi, a választott népből való-e, aki bajban van. Ha igen, legyen bármilyen gonosztevő, megmozdul érdekéken az egész világ zsidósága. Ki törődött volna például más körülmények közt a hazaáruló ördögsgizeti kapitány dolgával? Maguk a francziák sem sokat foglalkoztak volna vele. De mert zsidó volt, nosza tele trombitálták vele az egész világot s szokásuk szerint addig tologtattak, tolongtak, fészkelődtek és erőszakoskodtak, amíg ki nem szabadították.

Tisztelet-becsület mindenkinek, akit illet. Ha keresztény, ha pogány, ha zsidó. És elismerés adassék a jóra való iparkodásnak, nemes törekvésnek, bárholnan ered is, a hazafias munkának, bármelyik táborban végezzék is. A zsidóság fajszeretetében pedig igen sok követendő, hogy de mondjuk irigylendő vonás akad. Hiszen bár mi is össze tartanánk. Persze tisztességesen. Magunk is egymás megbecsülését és támogatását hirdetjük, sürgetjük éppen a zsidóság bámulatos kooperációjára hivatkozva.

Es hat aber alles einen Anfang und alles ein End'. Az izlésnek is, az ambícióknak is, az érzelmeknek is vannak határai.

A zsidó fajszeretetének is határainak, végének kellene lenni valahol. A glossza éppen ide vonatkozik. Mert a zsidóság féktelen, szertelen természete itt persze nem ismer korlátokat. Helyi példára hivatkozunk. Egyik közelebről lefolyt esküdszéki tárgyalásra, amelyen egy zsidólány bűns szeretkezéséről volt szó. Ha ez a szerencsétlen teremtés véletlenül keresztény lett volna, bizonyára minden különösebb emóció nélkül mulik el a tárgyalás, mint előtte sok más hónapokon keresztül. De mert zsidó

volt a lányasszony s a tanító, akivel tiltott viszonyt folytatott *unitárius*, hát persze zsufolásig megtelt a tárgyalóterem.

Észrevettük a hallgatóság padjaiban jelentkező tulprodukciót s megtaláltuk okát a mozgékony fajszeretében, aminek sorainkban kifejezést is adtunk.

Nem tehetünk róla, ha irásunk egyik helyi lapnak, amely egyébként a faji tultengés klasszikus példával szolgál időközönként s a mely legutóbb oly karakterisztikus merészséggel támadta meg az irgalmasrendet — nem tetszett. Nem tehetünk róla, ismételjük és az igazat megvallva, nem is sokat törődünk vele. Annál kevésbbé, miután a szóban levő címre már több alkalommal megizentük, hogy polémiába nem bocsátkozunk vele. Most is ehhez tartjuk magunkat.

Amit irtunk, megirtuk. Más is írhat, amit s ahogy jól esik. Annyival is inkább, mert mást talán az a legfőbb korlát sem feszélyez, amelyhez mi szigoruan alkalmazkodunk mindenkor. *Az igazság. Maxima amica veritas!*

Bármennyire csapongó legyen is azonban az itt érintett lap szelleme és iránya, a *köz-tisztesség* nevében mégis *vetőt* kiáltunk feléje. Irhat hetet-havat, tücsköt-bogarat de a *Mária-kultusznak* hagyjon békét. — Ha neki beveszi a gusztusa, hogy bukott kreaturák kőczos hajára gloriólát fonjon, ám tegye, de, hogy olyan bűnösöket, akik még az anyaság tisztító tüzében sem tudnak megneemesülni — a nők örök ideáljához, a boldogságos Szűzhöz merészeljen hasonlítani, e pökhendi káromkodás ellen egyszer s mindenkorra tiltakozunk. Nem jó szolgálatot tesz a nagyváradi zsidóság ügyének az olyan organum, amely ilyen otromba förmedvénnyel vél kedvében járni.

És most azt kérdezzük tőletek, katolikusok, akik talán még mindig előfizetői vagytok ennek a magáról ennyire megfélekedett lapnak, amely szent vallásunkat ennyire sulyosan meri gyalázni, azt kérdezzük tőletek, nem érdemlitek-e meg, hogy ujjal mutassunk rá-tok ?!

Hogy pedig állításunk a fajszeretet ekerszersusait illetőleg mennyire nem légből kapott, annak igazolására újabb adatul fölhozzuk a nemzetközi zsidóság tegnapi brüsszeli kongresszusát az oroszországi zsidóság érdekében, ugyszintén a londoni zsidóság akcióját a manchesteri Belisha-tervezte nemzetközi zsidóparlament szervezésére. A parlament székhelye Frankfurt lenne. Célja természetesen a zsidó faji érdekek képviselete.

Ideje volna, hogy a szeretetnek ez a rettenetes tüze az alvó katolikusokat is fölberessze. Most még nincsen későn. De még egy negyedszázad múlva már nagyon késő lesz!

(h.)

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

- Február 18.* Kath. szabad liceumi matiné a főgimnáziumban d. e. 11 órakor.
Márczius 8. Kath. szabad liceum böjti estélye a főgimnáziumban este 6 órakor.
Márczius 22. Kath. szabad liceum böjti estélye a főgimnáziumban este 6 órakor.
Április 5. Kath. szabad liceum böjti estélye a főgimnáziumban este 6 órakor.
Május 5. Kath. szabad liceum estélye a főgimnáziumban este 6 órakor.
Junius 27. Szent László ünnepély.

Halál a csatatéren.

Pár nappal ezelőtt bejárta a katolikus sajtót a szomorú hír, hogy *Ürge Ignác* magyar hírhirdető utóda *Wilfinger József* lazarista — misszionárius az igehirdetés nagy lelkiharczában, a múlt évi deczember második felében Kinában elhunyt. A hír akkor még megerősítésre szorult, ami sajnos, nem váratott magára. A lazaristák gráci anyabázát már hivatalosan értesítették a haláleset bekövetkeztéről. Honfittársunk, aki az őszszel múlt harminez esztendő, vasmegeyi származású volt. Fölszentelése után, alig huszonnégy éves korában nyomban Kinába mept apostokodni. Az 1898. július havában elhunyt *Ürge Ignác* helyére. Emberföltti munkát végzett itt gyöngye fizikummal, nem egyszer halálos veszedelemben is forgott, de a Gondviselés mindenkor megoltalmazta. Mignem most, java férfikorában magához szólította. Az elhunyt hittérítő szorgalmas munkása volt a katolikus sajtónak is. Így évente több levele jelent meg a *Szombathelyi Ujságban*, mint egyházmegyei hivatalos lapban, ugyszintén a mi egyházmegyéinkhez annyira közelálló *Katolikus Hittérjesztés Lapjaiban* is.

Illés Ferencz szombathelyi apátkanonok, a boldogult egykori plebánosa, most kegyeletes megemlékezést közöl derék szombathelyi katolikus laptársunk hasábjain az elhunyt arczképével. A közleményből azt is megtudjuk, hogy *Wilfinger* atyának is van utóda, *Tóth Ernő* lugosi származású lazarista-papnövendék személyében. Tóth most már meg is kapta tartományfőnöktől az engedélyt, hogy a kongregáció kínai szemináriumában fejtesse be theologiai tanulmányait.

Ti, akik mindenáron hősöket kerestek a világban, ne a piacon, ne a vásárban, ne a sárban keressétek őket. Ott ugyan nincsenek. Hanem a katolikus egyház misszionáriusai előtt bátran lehetitek a kalapotokat. Mert ők igazán mártírok, valódi hősök. Fejüket ugyan nem ékíti cserfalomb, de szívüket a jó ügy harczában megverzi a töviskoszoru. És ahol tövis van, ott rózsza is szokott nyilni. Elrejtve, szerényen. Üdén és illatozón.

— ey.

Tisztelettel kérjük vidéki elfizezőtöinket *hogy ugy hátralékban levő, valamint a jelen negyedre szóló előfizetéseiket mielőbb beküldeni sziveskedjenek*, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történjék.

* **A Fekete Sas eladása.** Nagyvárad város tanácsa tegnap délután rendkívüli ülésben foglalkozott a Fekete Sas és Zöldfa épületek ügyével. A polgármester azt óhajtja, hogy mielőtt a kérdés a pénzügyi bizottság elé kerül, a tanács megállapodásra jusson arra nézve, hogy az eladás vagy más értékesítési mód mellett foglal-e állást. Részletesen foglalkozott a kérdéssel s ellene volna a Sas eladásának, a város mostani nehéz helyzetében, mikor ott állunk, hogy május 1-én nem lesz bérlő a Sastan. Számításai azonban odajutnak ki, hogyha kényszerűségből eladja is a város a Sast, a megajánlott összeg kevés. Czafolja a főmérnök és főszámvevő számadásait és jelentését. A főmérnök kimutatja, hogy 100.000 koronával annyira átlehetne alakítani a Sast, hogy közbiztonsági tekintetből nem lehetne ellene kifogás; de ez összegből semmi újítás nem telne ki. Nagy baj az is, hogy jó kész terv nem áll a város rendelkezésére, mert a pályadíjat nyert terv jövedelmezőség szempontjából semmit sem ér. A tanács végre is abban állapodott meg, hogy szerdán pontos számításokat tesz arra nézve, mennyiért lehet az épületet eladni a város károsodása nélkül.

* **Szünetel a villamos áramszolgáltatás.** A villamos telepről nyert értesülésünk szerint folyó hó 30-án és 31-én déli 12 órától délután 2 óráig az áramszolgáltatás szünetelni fog, erre okot még mindég szükséges kapcsolótábla bővítési munkálatok szolgáltattak.

* **Legényegyesületi előadás.** A Nagyváradai Katolikus Legényegyesület ma este folytatja ismeretlerjesztő előadásait. Ezuttal Várady István községi iskolai tanító, aki már két alkalommal szerepelt a téli programban az előadói asztalnál, tart népszerű előadást a csillagászat köréből. Az előadás pontban egy-egyed kilencz órákor kezdődik.

* **A szinügyi bizottság ülése.** Nagyvárad város szinügyi bizottsága holnap, szerdán délután 3 órákor ülést tart.

* **Veszélyes katonai lögyakorlatok.** Eleméry Ferencz rendőrkapitány előterjesztést tett tegnap a polgármesterhez, hogy írjon át a katonai parancsnoksághoz, a vársánczban tartott katonai czéllövés ellen. Mivel a környék lakosságára életveszélyes, szüntessék be az aczélgolyókkal való lövöldözést, s szabotlányokkal is csak fedett helyen gyakoroljanak a katonák.

* **Kitüntetett katolikus író.** Auer István, az »Alkotmány« segédszerkesztője, az Országos Pázmány-Egyesület titkára most adta ki »Amerre én járok« címmel szépirodalmi prózai munkáinak egy csinos kötetét. A könyvet megrendelte volt Mailáth Gusztáv Károly gróf erdélyi püspök is, ki a napokban a következő kitüntetett sorokat intézte az íróhoz:

»Amerre én járok« hosszú idő után az első szépirodalmi termék amelyet nemcsak érdeklődéssel, de meglepéssel is lapozgattam. Bár csak akadna sok olvasója és — követője. Kérek még 5 példányt. Öszinte tisztelője.

Mailáth
püspök.

A magas helyről érkezett kitünő elismerés nemcsak az íróknak okozott nagy örömet, hanem osztoznak abban a magyar katolikus irodalom munkásai is.

* **A kereskedelmi kamara teljes ülése.** A nagyváradai kereskedelmi és iparkamara holnap, szerdán délután fél 3 órákor eljleszt tart a kamara helyiségében.

* **Tisztviselőtelep létesítése.** A napokban említettük, hogy Komlóssy József gazd, tanácsos a honvédlaktanya és a gázgyár között levő szántóföldet csak ideiglenesen adta bérbé mert a város ezen területet házhelyeknek akarja értékesíteni. Tegnap már érkezett is egy ajánlat. Tolnay Miksa, az Érmelléki Kereskedelmi és Ipari részvénytársaság igazgatója kéri, hogy tisztviselőtelep céljaira engedje át a város a terület holdját 10.000 koronáért.

* **Hamis huszkoronás bankjegy.** Az Ujvárosi 3-as számú posta hivatalba Wechsler Adolf és Társa czég segédkönyvelője Schwarcz Sámuel 4627 korona pénzt adott fel, melyek között egy 20 koronás bankó fölöttebb szemetszert. A bankóról hamarosan kiderült, hogy hamis. Így azután a rendőrséghez került ahol az eljárást folyamatba tették.

* **Köhögést, rekedtséget, hurutot** és minden egyéb lélegzőszervi bántalmakat rövid idő alatt végleg megszüntetnek a *Cyklamen szeletkék*. Kapható a »Kigyó« gyógyszerárban Nvárad, Bémer-tér, ára 60 f.

x Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy előre haladott idény folytán a még mindig *dus választékban* meglevő *valódi angol és scot téli divat szöveteket mélyen leszállított árban bocsátom áruba*. Kivánatra azon előnyt is nyújtom, hogy t. vevőimnek a bevásárolt anyagot saját szabászati termemben a legdivatosabb fazonokban és remek kivitelben nagyon jutányosan feldolgoztatom. Már egy próbavásárlás utján is meggyőződhetik bárki, mily figyelmesen és előnyösen lesz nálam kiszolgálva. Kiváló tisztelettel: *Teszler Simon*, posztó nagykereskedő Zöldfa-utca 33.

Papi revendakelme nagy választékban !!
Maradékot félárban !!

EGYESÜLETEK.

Biharmegyei Orvosi Gyógyszerészi és Természettudományi Egylet folyó évi február hó 1-én délután fél hat órákor szakülést fog tartani a következő tárgysorozattal: 1. Dr. Baróthy Akos: Nagyvárad közegészségügye 1905 évben. 2. Dr. Fisch Aron: Landry-féle hülés esete. A szakülésre most bocsátotta ki az egylet jegyzője a meghívókat.

Az önálló vámterületről. A Nagyváradai Katolikus Legényegyesület vasárnapi előadása ismét fényes sikert ért. Krüger Aladár dr ügyvéd, lapunk segédszerkesztője az önálló vámterületről s a magyar iparról tartott nagystilű előadásával mély hatást tett hallgatóságára, amelyről, dicsőreittel kell följegyeznünk, hogy hétről-hé re impozánsabb számu lesz. Az egylet tágas nagyterme szinte alig győzi magába fogadni az érdeklődők tömött sorait. Krüger dr alaposan átgondolt s rendkívül praktikus előadására még visszatérünk. Az előadást megelőzőleg az egyesületi férfiak, utána pedig Szabó József és Suhajda József énekszámokkal tarkították az est műsorát.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Kedd: Csöppség (Ráthonyi Akos vendégjátéka. B.)

Szerda: Fecskefészek (Ráthonyi Akos vendégjátéka. C.)

Csütörtök: Hajduk hadnagya, (Ráthonyi Akos bucsuja. A.)

Péntek: A párbaj. B.)

Szombat: Bohémszerlem (ujdonság C.)

Vasárnap: d. u. Peleski nótárius este: Bohémszerlem.

Ráthonyi Akos A »Csöppség«-ben A Szigligeti-színháznak érdekes estélye lesz a mai. Ráthonyi Akos, a budapesti Magyarszínház közkedvelt művésze mutatkozik be esőször a nagyváradai közönségnek. Fényes Samu »Csöppség«-ben lép föl az alkalommal, Ambró szerepében, amelylyel Harmath Hedvig mellett segített diadalra juttatni és hónapokon át műsoron tartani Budapesten az új darabot Alakítása elé érdeklődés nyilvánult meg Nagyváradon is, azért lépteti fel az igazgatóság a vendéget híres szerepében, A »Csöppség« czimszerepét a mai estén Komáromi Margit kreálja, aki nagy huzalommal készült nehéz feladatának teljesítésére.

MULATSÁG.

Farsangi naptár.

Január 31. Tanítók Körének háziestélye.
Február 1. Középpessy kolon próbabálja.
Február 3. Tombolaestély Élesden.
Február 3. Vasutas »Koszoru-Egylet« bálja
Február 4. A Nagyváradai Katolikus Legényegylet bálja.
Február 10. Posta- és távirida-altisztek és szolgák bálja.
Február 18: Czukrászok bálja.
Február 24. Az élesdi állami tisztviselők tánczestélye.

A 48-as népkör tánczvizalma. Vasárnap este tartotta meg a 48-as népkör fényesen sikerült tánczvizalmát. A nagyközönségnek valóságos szük volt a Zöldfa szálloda nagyterme. A rendezőség buzgalma fényesen volt honorálva. A bevétel a kör könyvtárának alapját jóval fogja emelni. A megjelentek a kora reggeli órákban oszlottak szét. A mulatságon ott láttuk a 48-asok táborának vezető-

ségéből a legtöbb vezért, kik szívesen látták a vidádó híveket, kik feledve a duló vihart, egy éjszakára Karneval herczeg híveivé lettek. A jelenvoltak neveit lehetetlen volt össz-írni, ugy el volt foglalva minden talpalattnyi hely, a vidádó férfiak, asszonyok és lányok rózsás táborával. Az est jó sikerét bizonyítja az is, hogy a négyest 150 pár tánczolta.

IPARÜGYEK.

Az ipartestület közgyűlése.

A nagyváradai ipartestület működésével az országban az első helyet vívta ki s ma már ugy erkölcsi, mint anyagi tekintetben hírnevet szerzett.

Vasárnap tartott közgyűlése nagy érdeklődés mellett folyt le, a tüzoltó úrtanya nagytermében Bertsey György elnöklete alatt.

Az előjáróság évi jelentése érdekesen világitja meg a testület intenziv működését. Helyszüke miatt nem közölhetjük az erre vonatkozó adatokat, csupán jelezzük, hogy a testület bevétele 1905-ben 23802 kor. 26 fillér, a kiadása 18008 korona 57 fillér, maradvány 5793 kor. 69 fillér volt. A jótékonyági alap bevétele 35078 kor., kiadása 4234 kor. 70 fillér, maradvány 30843 kor. 30 fill. Az ipartestület vagyona 1905. év végén 208597 kor. 79 fillér.

Tárgysorozat szerint a költségvetés következett volna, azonban a jelenvoltak egyrésze előbb a választás megejtését kívánta.

Elnökül egyhangulag, lelkesedéssel újból Bertsey Györgyöt választották meg, akinek odaadó ügybuzgalma, lelkesedése és fáradtságot nem ismerő ügyszeretete emelte a testületet a mai magaslatra.

Az előjárók választásánál két liszta forgott. A hivatalos liszta azonban 107 szavazattal 86 ellenében keresztülment s így előjárókká választottak:

Andriska Károly, Óváry Lajos, Czeglédy János, Bodnár János bádogos, Gődény Sándor, Juhász Benedek, Molnár János, Peller Ferencz, Rendes Vilmos, Széles Lajos, Tátray Sándor, Urán Mihály, Köblös Ferencz, Stragl Kálmán, Cser János, Iványi István, Szilárdy Ernő, Lebovits Rudolf, Lévy István, Dávid Bernát, Ungerleider Mór, Kiss Lajos csizmadia Dobozy János, Stettner István, Ujváry Vilmos, Plesz Aron, Sztarill Ferencz, Sinka László, Milibák József, Rieger Gusztáv.

Póttagokká: Kurcz Ignác, Mátéh István, Wirth János, Valaszka János, Hann Lajos, Dévald Mihály, Vlád Agoston, Bauer Nándor. A harmincz előjáró és nyolcz póttag egyben az ipartestületi betegsegélypénztár közgyűlési kiküldöttek is lesznek.

Számvevőkké: Kovács Kálmán, Szirmai Lajos, ifj. Monus Sándor.

A 41 megválasztott tag egyben a békéltetési bizottságnak is tagjai.

Ezután a jövő évi költségelőirányzatot alapították meg. Ebből kiemeljük, hogy az aljegyző fizetését 200 koronával felemelték; az ipariskolának tanszerekre az eddigi 50 kor. helyett 100 koronát szavaztak meg; az építő-, czipész-, asztalos-, szabó-, lakatos-, szobafestőszakosztályoknak 100—100 koronát adnak.

A testület belépett az Országos Ipartestületi Szövetségbe s ezzel véget ért a közgyűlés.

Z E N E.

Mozart-hangverseny.

A nagyváradai »Zenekedvelők Egyesülete« szépen sikerült hangversenyt rendezett Mozart születésének 150-ik évfordulója alkalmából. Az első részben az egyesület által fenntartott zeneiskola növendékei közül mutatkoztak be öten, névszerint Buzás József, Réz Klárka, Réz László, Krausz Margit és Glück Antal. Előadásukkal fényes tanúságot tettek a muz-

iskola szakszerű vezetéséről, mint saját előmenetelükről.

A második rész volt a tulajdonképpeni Mozart-émlékezés. Olyan az ő zenéje a mai kor zenéjéhez hasonlítva, mint a vers a prózához, a szabad mező, rét vadvirága a mesterséges kulturájú növényekhez. Ez talán jobban megragadja érzéseinket, de amaz örökké kedves marad. Az előadás ezen része igazán méltó volt a nagy mesterhez. Tucsek Ferenczné urasszony finoman színeztet dalaival szünni nem akaró tapsot aratott. Kürti István zenetanár művészi gondolkajátéka városunk közönsége előtt már több alkalomból ismeretes. A befejező számban — B dur zongora trió — Kürtin kívül Mazalik József zenetanár jeleskedett — fiával, Nándorral.

SPORT.

Vadászat. Barátainak és vendégeinek szórakoztatására és mulattatására rendezett vadászatot Bihardószegen, az egyedi erdejében gróf Zichy Tivadar. Fényes társaság vett részt a vadászon. Szunyogh Szabolcs, Lovász Sándor, Juricskay Dezső, Körfy Ferencz, dr Móricz Ernő, dr Cseresznyés Béla, Szunyogh Zoltán, Jakó Ödön, Antalóczy Sándor, Kovács András, Szunyogh Sándor, Körfi Imre és Nagy. A vadászat elég szép eredménnyel végződött, e vadban szűk időben. A zsákmány koronáját 1 vaddisznó képezte. Esett még rókából 7 drb és nyul 157.

NYILTÉR.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon ismerőseim, jóakaróim és barátaim, kik felejtetlen drága jó atyám végtisztesség-tételén megjelentek, s részvétükkel a súlyos veszteségünk feleit érzett mérhetetlen bánatunkat enyhíteni igyekeztek, fogadják ez uton a magam és családom szívből jövő mély háláját és köszönetét.

Nagyvárad, 1906. január 30.

Cser János.

TÖRT SZÁMOK

TANÍTÁSA ÉS TANULÁSA

középiskolába készülő tanulóknak, kisiparosok és kigazdák számára.

Irla: **RÁTKAY JÓZSEF.**

Kapható a

Szent László nyomdában.

Szilágyi Dezső-utca 5. sz.

Ára 20 fillér.

Videkre 25 fillér előleges beküldése mellett bérmentesen küldetik meg.

BUTOR-IPARTELEP

Nagyvárad, Szent László-tér
RIMANÓCZY-HÁZ. Holdas templom mellett.
Telefonszám az egész megyére 584.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy

butor

nagyraktáramban

moderna szalon-, ebédlő-, háló- és fürdőberendezések, valamint mindenféle tükör, réz- és vasbutorok a lehető legbiztosabb árszámítás mellett a leg-
szébb kivitelben szerezhethők be.

Saját műhelyemben

személyes felügyelet mellett készülnek minden szakmába vágó asztalos, kárpitos és díszítő stb. munkák, javítások a legújanyosabb árszámítás mellett

Tisztelettel

Büchler Márton.

TÁVIRATOK.

A dán király halála.

Budapest, január 29. (Saját tud. táv.) Mint Koppenhágából jelentik, *Keresztély* dán király ma délután 3 órakor rövid szenvedés után váratlanul meghalt.

A szerb vám ügye.

Budapest, január 29. (Saját tud. távirata.) Az a remény, hogy a szerb sertésnek egy része Szalonikán át szállitassék nem sikerült. A török kormány nem hajlandó könnyebbségeket nyújtani.

Budapest, január 29. (Saját tud. távirata.) A kormány megtiltotta cukornak és spiritusnak Magyarország Ausztriából való behozatalát. Cukor behozatalára nézve Bulgáriával spirituszra nézve német gyárosokkal folytat a kormány tárgyalást.

Csalás a Bécsi postatakarékpénztárnál.

Budapest, január 29. (Saját tud. távirata.) A bécsi postatakarékpénztárban nagy csalást fedeztek fel, oly nagyot, melyhez hasonló nem volt. 89486 korona az eddig megállapított hiányzó összeg.

Az orosz forradalom.

Budapest, január 29. (Saját tud. távirata.) A csár egy küldöttséget fogadott, mely kérte, ne adjon a zsidóknak egyenjogositást. A csár azt felelte. Ezen a dolgon gondolkoznak fogok.

SZERKESZTŐI PÓSTA.

K. F. Beznje. A dolog kívánsága szerint rendben van Várjuk eddigi érdemes működésének biztatás folytatását. Üdvözlét.

KÖZGAZDASÁG.

Pénzüntézetek beszámolója.

A pénzüntézetek most számolnak be az elmúlt év eredményével. Vasárnap négy pénzüntézet tartotta évi közgyűlését.

A Gazdasági és Iparbank.

A nagyváradai pénzüntézetek között igen előkelő helyet biztosított magának a Gazdasági és Iparbank. Évről-évre mind fényesebb eredményeket ér el a szakszerű vezetés által. Az elmúlt évben is közel százezer korona tiszta nyeresémet ért el, ami első sorban *Terneyi Antal* vezérigazgató érdeme.

A közgyűlést *Széchenyi Jenő* apátkanonok, igazgatósági elnök vezette; a részvényesek szép számmal voltak jelen.

Az igazgatóság jelentéséből kiemeljük a részvény és tartalékalap emelésére irányuló akciót, mely az eddig is szolid irányú intézet működését még realisabbá teszi. A 93,317 kor. nyereségből osztalékra fordítottak 37,540 kor. és pedig akként, hogy a múlt évi 15. számú szelvény 25 koronával váltatik be; a rendes tartalékalap gyarapítására 25,000 kor., miáltal ez 300,000 koronára emelkedik; osztalék tartalékalapra 3,000 kor., nyugdíjalapra 7,000 kor., *Széchenyi Jenő* jótékonyági alapra 500 kor., az igazgató-ág alapszabályszerű jutalékára 9,022 kor. 83 fill., a vezérigazgató alapszabályszerű jutaléka 2,707 kor. 15 fill., a felügyelő-bizottság tiszteletjára 2,700 kor., tiszviselőik jutalmazására 2,000 kor., jótékony célokra 1,000 kor. Összesen: 90,430 kor. 98 fillér. A fennmaradó 2,886 kor. 48 fill. pedig új számlára vitetik át.

Az igazgatóság jelentését és a mérleget elfogadták s a telmentvényt megadták.

Az igazgatóság és felügyelő bizottság válaszára kerülve a sor, a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel újból az eddigieket választotta meg s így az igazgatóság tagjai *Beöthy László* (elnök), *Deutsch K. I.*, *Cziffra Gerő*, *Rádl Ödön*, *Sipos Orbán*, a felügyelő bizottság tagjai: *Géczy Lajos* (elnök), *Gerő Armin*, *Mezey Mihály*, *Lukács Gyula*, *Szathmáry Király Andor* lettek. Az igazgató tanács elnökévé *Széchenyi Jenő* apátkanonok, tagjaivá *Csák Máté*, dr *Ertsey Péter*, *Gábel Jakab*, dr *Gyöngyössi István* (új), dr *Konrád Márk*, *Lakatos János*, *Serdült Bálint*, dr *Thury Kálmán* választottak egyhangulag.

Az igazgató-ág nevében *Beöthy László*, a felügyelőbizottság nevében *Géczy Lajos*, az igazgató tanács nevében *Széchenyi Jenő* mondott köszönetet az újból megnyilvánult bizalomért, mire a közgyűlést az elnök berekesztette.

Polgári Takarékpénztár.

Sarkady Tihamér gör. kath. kanonok igazgatósági elnök vezetése mellett tolyt le a Polgári Takarékpénztár közgyűlése.

Az igazgatósági jelentés és mérleg szerint az elmúlt évet 64000 korona nyereséggel zárták. A tartalék alapra 20,000 koronát, részvényenként 10 koronát szavaztak meg.

Az igazgatóság és felügyelőbizottságba a régieket választották. Igazgatótanácsosok lettek: *May Sándor*, *Köszeghy József*, dr *Lázár Aurél*, *Lessner Alfréd*, *Ciceronescu Sámuel*, *Grosz Albert*, *Fried Ignác*, *Lakatos József*, *Friedmann Benő*, *Perlesz József*, *Wechsler József*, *Rendes és Kacsvinszky Andor* póttagok.

Általános Takarékpénztár.

Az Általános Takarékpénztár *Bordé Ferencz* igazgató-elnök vezetése alatt gyűlésezett.

Az igazgatósági jelentésből kitűnik, hogy az elmúlt év nyeresége 25673 kor. Részvényenként 12 krt. fizetnek ki. A tartalékalapra 6810 koronát fordítanak.

Az igazgatóválasztmány tagjai lettek *Széles Lajos*, *Székely Sándor*, *Hartmann Aladár*, *Weimann Henrik*, *Berger Lajos*, *Stern Lipót*

dr Demetrovits Elek, dr Olasz Béla, Ltchtmann Miksa, Spitzer Ede, Mezey Szidor és Róth Henrik.

Az ipartestületi szövetkezet,

ez a kitűnően vezetett, a szegény iparosok hiteligényeinek kielégítése szempontjából áldásos intézmény szintén vasárnap számolt be a múlt év eredményéről. Az üzletrész tulajdonosok nagy számmal voltak jelen.

A közgyűlésen Bertsey György elnököl. A Kelen Béla által felolvasott igazgatósági jelentés hű képét adja azon üdvös működésének, melyet az intézmény az iparosság külön érdekében kifejtett. Olcsó 6 és fél kamatot ma sem meghaladó kölcsöneivel lehetővé tette egyes iparosoknak, úgy a város, megye, állam, hadsereg, valamint sok más köz és magán intézményeknél vállalatok elnyerését és eredményes lebonyolítását, anyagi megélhetésüket és boldogulásukat.

Az évi nyereség eredmény 5163 korona 51 fill. melyből a részvényesek adandó 4 százalékos osztalék és a különböző dotációk után 1403 kor. 12 fill. vagyis a nyereségnek több mint 27 százaléka fordítatik a tartalék-alapra mely így már 9527 kor. 76 fillért tesz ki. Azonkívül van egy külön fedezeti alap 1500 kor. és az Orsz. Központi alap 2000 kor. értékben.

A közgyűlés úgy a jelentést, mint zárszámadásokat helyeslőleg elfogadta.

A megüresedett igazgatósági tagságra újból Cser János míg a felügyelő bizottságra, Sztarill Ferencz, Bodnár János és Tátray Sándor (új) 3 évre megválasztottak. A bíráló bizottság tagjai lettek: Barza József, Balaton Sándor, Császár József, Dudás Kálmán, Dávid Bernát, Dióssy Soma, Éberl Kálmán, Engel Jakab, Fudally Bálint, ifj. Felvinczy Lajos, Frölich György, Toy Rezső, Gödény Sándor, Goldberger Lajos, Heiman Ferencz, Hann Lajos, Juhász Benedek, Kovács Kálmán, Kugler János, Klen Dávid, Kovács András, Lebovits Rudolf, Morgerstein Ferencz, Nagy Endre, Plesz Aron, Porjesz Herman, Szilágyi Géza, Tárnoky László, Winkler Izidor, Wirth János.

Végül Kovács Kálmán a közgyűlés összehívására adott kifejezést, midőn az igazgatóság és vele együtt Kelen Béla titkár által kifejtett odaadó ügybuzgó és eredményes működéséért, és elismerését jegyzőkönyvbe vétetni kérte.

A gabonatözsde határideje.

Budapest, jan. 29.

Buza okt. — — — —	16.82
Rozs okt.-re — — — —	17.12
Tengeri április 1906 — — — —	14.—
Zab ápr.-ra — — — —	13.64
Repeze aug.-ra — — — —	—

Értéktözsde.

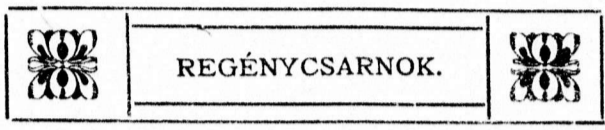
Budapest, jan. 29.

Osztrák hitelrészvény — — —	678.—
Magyar hitelrészvény — — —	796.—
Leszámitoló bank — — —	506.—
Rimamurányi — — —	525.—
Osztrák-m. államvasuti részvény	670.—
Közuti vasut — — —	594.—
Városi villamos vasut — — —	327.50

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1906 jan. 29-én.	
Magyar aranyjárdék 4%	114.25
Magyar koronajárdék 4—0%	96.30
Magyar keleti vasuti államkötvény 4%	86.40
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	96.65
Horváth-szlavon földterhermentesítési kötvény	96.40
Magyar nyereségy-kölcsön —	217.—
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy-kölcsön —	161.—

Osztrák járadék papírban — — —	99.76
Osztrák járadék ezüstben — — —	100.75
Osztrák korona járadék — — —	117.50
Osztrák járadék aranyban — — —	100.25
1860. oszl. államsorsjegyek — — —	162.50
Osztrák-magyar bankrészvény — — —	16.30
Magyar hitelbank részvény — — —	799.50
Osztrák hitelbank intézeti részvény — — —	675.50
Osztrák-magyar államvasuti részvény — — —	667.50
20 frankos arany (Napolendor) — — —	19.10
Német birodalmi márka — — —	117.37
London vista — — — — —	240.35
Páris vista — — — — —	95.70
20 márkás arany — — — — —	23.50

Györgyejev Foma.

Irta: Gorkij Maxim 30

Egy kissé megijedt, de mikor csinos külsejét, barna arcát, fekete, finom szakállát s sötét szemét megpillantotta a tükörben, biztos lépésekkel ment végig a szobán.

Halk, csodálatos hangok hatottak hozzá. Mintha szomorúan, halkan nevettek volna s mintha panaszkodtak volna könyörögve, hogy hallgassák meg őket, de egyszersmind érezve, hogy nem fog rájuk figyelni senki . . . Foma nem szerette a zenét — mindig elszomorodott, ha zenét hallott. Ha a vendéglőben a kintorna valami szomorú dallamot játszott szomorú érzések töltötték meg keblét s gyakran kérte, hogy hallgattassák el, vagy elment, mert érezte, hogy ezt a szónélküli beszédet, mely telve van könnyekkel és panaszszal nem tudja meghallgatni. Most önkéntelenül is megállt a szalonajtóban.

Az ajtó hosszú szálakon fűzött gyöngyök takarták, úgy hogy egész fantasztikus növénymintát alkottak. Ezek a gyöngyös szálak halkán lóbálóztak a levegőben s mintha megtöbbszöröztek volna a szobát szép virágok árnyékával. Az átlátszó függöny nem takarta el Foma szemét a szoba belsejét. Medinszkája a pamlacon ült s mandolinját pengette. A nagy japáni ernyő, mely a falhoz volt erősítve, árnyékot vetett a sötét ruhába öltözött fiatal asszonyra. A magas bronzlámpa rózsaszínű ernyője végigöntötte ragyogó fénysugarakkal. A finom hurok lágy hangjai szomorúan rezegtek a szűk szobában, mely illatos, lágy felhómályba volt burkolva. Az asszony most ölébe ejtette mandolinját s mintha mereven figyelne valamire, miközben ujjával megegyezően megzendítette a hurokat. Foma sóhajtott.

— Ki az? — kérdezte az asszony s ijedten összerándult a teste. A hurok is reszketett s hosszú fájdalmas hangot hallattak.

— Én vagyok, — mondta Foma, miközben kezével szétválasztotta a gyöngyös függönyt.

— Oh! Milyen csöndesen lépett . . . Nagyon örülök, hogy látom . . . Üljön le . . . Miért jön olyan ritkán?

Feléje nyujtotta a kezét, a másikkal a kis székre mutatott, szeméből öröm sugárzott.

— Az öbőben jártam s a hajóimat néztem meg, — mondta Foma tulságos egyszerűséggel, miközben a széket közelebb toltta a pamlaéhoz.

— Sok hó van a mezőkön?
— Sok . . . De már olvad . . . Az utak tele vannak vízzel.

Ránézett s mosolygott. Medinszkája észrevette elfogulatlanágát s mosolyának sajátzerűségét, A ruháját igazgatta s elhúzódott mellőle. Szemeik találkoztak. Medinszkája lehajtott a fejét.

— Olvad! — mondta elgondolkodva s a kis ujján levő gyűrűjét nézegette.

— Igen . . . kis patakok vannak, mondta Foma s a cipőjét bámulta.

— Jó . . . Tavasz lesz.
— Nemsokára.
— Tavasz lesz . . . ismételte Medinszkája halkán s szinte figyelt a saját hangja csengésére.

— Az emberek szerelmesek lesznek — mondta Foma mosolyogva s a kezét dörzsölte.

— Talán ön is? — kérdezte Medinszkája nyugodtan.

— Nekem már nincs rá szükségem . . . már régen az vagyok . . . egész életre elég . . .

Foma közelebb húzódott az asszonyhoz. szélesen és zavartan mosolyogva.

Medinszkája ránézett, aztán újból pengetni kezdte hangszerét, miközben tünődve mondta:

— A tavasz . . . Milyen jó, hogy maga csak most kezd élni . . . a szive telve van erővel . . . semmi sötétség nincs benne.

— Zsófia! — kiáltotta Foma halkán.
Az asszony szeliden eltolta magától.

— Várjon, galambom! Mondok valamit. Tudja, azok az emberek, akik sokat éltek, néha belepillantanak a szívükbe s ott váratlanul olyan dolgokat találnak, melyeket réges-régen elfeledtek. Ezek a dolgok évekig feküdtek ott, a szív mélyén s megtartották azt a varázslatos szépséget, melylyel eleinte bírtak . . . Ez szép . . . de nagyon szomorú.

A hurok reszketett s sirtak ujjai alatt s Foma úgy érezte, mintha a hangszer hangjai s a fiatalasszony lágy beszéde a szívét csiklandozná. Még mindig célját nézte, figyelt szavaira s a nélkül, hogy tartalmukat értette volna, azt gondolta:

— Beszélj csak! . . . Egy szót sem hiszek abból, amit mondasz.

Ez a gondolat izgatta s sajnálta, hogy már nem tud olyan nagy figyelemmel s olyan áhitattal hallgatni a szavára.

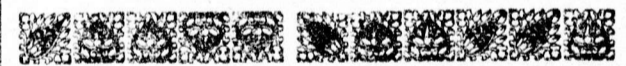
— Gondol-e arra, hogy miképpen kell élni a világon? — kérdezte.

— Olykor . . . aztán olykor eszembe sem jut. Nincs időm! — mondta Foma s nevetett. — Ugyan mit is gondoljon mindig erre az ember? Ugyis tudom . . . látom, hogy miképp élnek az emberek, tehát utánózni kell őket.

(Folyt. köv.)

A szerkesztőséget felelős:

Dr. VUCKIÓCS GYULA.

89—1906. vh. számhoz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezenel közhírré teszi, hogy a nagyvárad kir. törvényszéknek 1906 évi 502 P. számú végzésével Dr Géher Lambert ügyvéd által képviselt vb. Farkas Sámuel csödtömege, — a tömeghez tartozó és leltárilag összeírt 1081 korona 27 fillért tevő követelésekre a nagyvárad kir. tszék. fenti számú végzése folytán az árverés elrendeltetik, annak Nagyváradon a törvényszéki palota árverelő helyiségében leendő megtartására határidőül 1906 év február hó 8-ik napján délelőtt 9 órája tüzetik ki, mikor a bíróság leltározott követelések, — melyek valódisága, mennyisége és behajthatóságáért a tömeg nem szavatol, a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni,

A törvényes határidő hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Nagyváradon, 1906 évi jan. hó 27-ik napján.

Várnai Henrik

1492

kir. bir. végrehajtó

Hirdetés.

A »NAGYVÁRADI HITELBANK« részvénytársaság. (Kossuth Lajos-utca 10. sz.)

Elfogad betéteket.

Legalább 3 hóig elhelyezett összeg után **5%-os kamatot fizet.**

Leszámitol váltókat.

Előleget ad: értékpapírokra, ékszerekre és terményekre.

Jelzálog kölcsönt nyújt: házakra és földbirtokra.

Az igazgatóság.

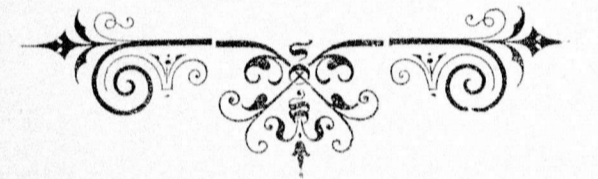

HIRDE TÉSEK

jutányos árban
felvétetnek a

„TISZÁNTÚL“

kiadóhivatalában.

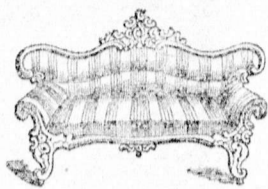

A butorvásárlók figyelmébe.

Olesó

bútor

gyári árban, kezesség mellett

háló-, ebédlő-,
szalon- és
szoba berendezések,
valamint az egyes butordarabok a

Magyar Műbutorgyár

részvénytársaságnál

Nagyváradon, Fő u. elején.

Ipari és kereskedelmi vezető:

PORJESZ HERMAN.

Teljes lakás-, szálloda- és kávéház-berendezések műipari vállalata. — Kivánatra tervek és költségvetések.

Telefon 421 szám

Vértisztító-tea.

Wilhelm Ferencz gyógyszerésztől, cs. és kir. udv. szállító Neunkirchen, Alsó-Ausztria.

Hogy kétségtelenül szükség volt egy jó és hatásos vértisztító teára, azt bizonyítja egy ilyen szernek előállítására történt számtalan kísérlet. Wilhelm Ferencz gyógyszerésznek szakismeretei alapján sikerült ilyen vértisztító teát a leghatásosabb alkatrészekből összeállítani; teájában nem kevesebb mint 30 különböző alkatrész van, mely különös eljárással állítható elő.

Ezen tea hatásáról csuznál és köszvényről számos gyógyult köszvényes levele tanuskodik. Csak gróf Butschin-Streitfeld grófnő, alezredesné köszönőlevelére utalunk.

Kapható Franz Wilhelm gyógyszerész cs. és kir. udvari szállítójánál Neunkirchen, Alsó-Ausztria, valamint nevesebb gyógyszerárakban és drogueriakban.

Mosómedve-bunda

és nagy lábzsák (feketebáránybőr), jó karban, jutányos áron eladó: Vámház-utca 37. (gázgyárral szemben), az udvarban balra.

1487.

Wallerstein Fülöp Fiai Nagyvárad, Bémer-tér

Nagy maradékvásár megkezdődött!

Azon körülmény, hogy sikerült Aradon a jöhrnevű »Probst Károly és Társa Utódai« cég csődtömegét és Kolozsvárott a »Balogh és Reil«-féle áruraktárt megvennünk, azon kellemes helyzetbe vagyunk, hogy képesek vagyunk minden versenyt felülmulva jó minőségű kézmű- és divatárukból eddig nem létezett **rendkívüli olesó árak** mellett, dus választékot szolgáltatni.

A farsangra igen alkalmas és czélszerű ajándékok beszerzésére ajánljuk dus választéku áruraktárunkat, hol női szövetek, selymek, vásznak, fehérneműek, szőnyeg, függöny, paplan és ágyneműekben stb. dus választékot tartunk.

Fentiekén kívül rendkívüli olesó árban szolgálhatunk boákat, női és gyermek harisnyákat, keztüket, meleg alsó trikót, ruhákat, férfi és női ingeket, korsettákat stb.

Amennyiben ritkán kínálkozik ily kedvező alkalom, hogy jó árut meglepő olesó áron bevásárolni lehessen, kérjük a i. cz. vevőközönséget áruházunk megtekintésére, előre is biztosítva, hogy olesó, szabott árak mellett fogjuk a szükségletét kielégíteni.

kiváló tisztelettel

Wallerstein Fülöp Fiai.

Kert-utca 5. számú ház és ugyanott egy Bösendorfi-zongora eladó.

Erdélyi pokróczok, flanelltakarók.

Szőrme-kabátok, boák és muffok.

Női és gyermek felöltők.